

Folk og fabrikker – Arbejd selv

Beskrivelse

Fra ca. 1880-1970 var Aalborg kendt som 'Byen med de rygende skorstene' – en blomstrende industriby, hvor over mange tusind arbejdere hver morgen myldrede ind til samlebånd og maskiner.

Spritten, Eternitten og C.W. Obels Tobaksfabrik var nogle af de største arbejdspladser, men der var hundredvis af store og små industrivirksomheder i Aalborg.

Det første, man møder i udstillingen, er et stempelur fra Cementfabrikken Norden. Det er et symbol på, hvordan tiden blev styrende i industrisamfundet, men også på at folk nu for første gang fik faste rammer om arbejde og fritid. Derefter fortælles historien om vandringen fra land til by. Udstillingen er fyldt med eksempler på varer fra mange af byens virksomheder, og der vises korte film fra Spritfabrikken, C.W. Obels Tobaksfabrik og Aalborg Portland Cementfabrik.

I udstillingen kan man se fotos og genstande fra arbejdslivet og arbejdskulturen på fabrikkerne – blandt andet en "lærlingebanker" (practical joke) fra Eternitfabrikken og en madpakke med ølkapsler. I udstillingen må eleverne gerne sætte sig forsigtigt ved det store 10-mands cigarmagerbord fra 1898, som stammer fra C.W. Obels Tobaksfabrik.

Udstillingen er opdelt i tre hovedafsnit:

En introduktion (ved indgangen fra Renæssanceudstillingen) der skitserer de tre hovedperioder i Aalborgs industrialisering og kort fortæller om udviklingen i arbejdsdagens længde. Her hænger et stempelur fra Fabrikken Norden, hvor arbejderne stemplede ind og ud hver dag.

Beskrivelse af 15 meget forskellige store og små fabrikker i Aalborg. Fabrikernes historie fortælles med tal og billeder, og der vises varer fra hver fabrik.

Resten af udstillingen handler om arbejdskulturen (fx omgangstone, øgenavne, alkohol) og emner som børnearbejde, arbejdstøj, at være i fagforening og forskellen på faglært og ufaglært.

Undervisning

Der er følgende muligheder for selvstændig fordybelse i industritiden:

- A. Besøg udstillingen "Folk og fabrikker" og "Oprør i Nordjylland" (fra 15. februar 2020). Læreren giver en kort introduktion til udstillingerne og gør opmærksom på de forskellige temaer.
- B. Elevopgaver til "Folk og fabrikker" og svarark til læreren, kan hentes her. [+link til pdf 7a og 7b](#)
Eleverne skal i opgaverne arbejde med kronologi og sammenhæng, hvor de skal skrive kendetegn ved de tre hovedperioder og forklare hvorfor perioden slutter. De skal også læse citater i udstillingen og finde ud af de holdninger, der ligger bag citaterne. De skal argumentere for og imod at arbejde i byen fremfor på landet og tage stilling til historiske synspunkter som børnearbejde og alkohol i arbejdstiden.
- C. Inddrag Den Gamle Skolestue på 2. sal, der også hører hjemme i perioden. Den hører tidsmæssigt hjemme i industritiden, og har bl.a. været brugt till at opdrage datidens børn til at blive gode

borgere og ansatte i industrisamfundet. I skolestuen kan man undervise klassen som man gjorde da oldemor gik i skole. Brug af skolestuen skal aftales med museet inden besøget. Ideer til undervisning kan hentes her. [+ link til pdf 5a og 5b](#)

Målgruppe

Grundskole 6.-9. kl.

Fag

Historie, dansk

Kompetenceområde

1. Kronologi og sammenhæng: Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder
2. Historiebrug: Eleven kan perspektivere egne og andres fortællinger
3. Kildearbejde: Eleven skal læse og sammenligne 2 samtidige kilder. Benytter man skolekassen lærer eleven at arbejde med at bruge og tolke ikke-skriftlige kilder til historien.

Læringsmål

1. Historiske perioders kronologi i forhold til hinanden
2. Hvordan synspunkter, som vi i dag ikke er enige i, opstår i en historisk sammenhæng
3. Hvordan man kan bruge ikke-skriftlige kilder i historieformidlingen

Fakta om tilbuddet

Booking: Husk at aftale jeres besøg i forvejen.

Hvornår: Hele året, tirsdag-lørdag kl. 10-16 (17)

Pris: Gratis

Deltagerantal: max 28 elever

Varighed: 1-3 timer

Emner: Industritid, børnearbejde, fagforeninger, kvindearbejde, arbejdstøj, madpakker, alkohol, arbejdsmiljø

Sted

Aalborg Historiske Museum

Algade 48

9000 Aalborg

Faciliteter på stedet

Tilgængelighed: På bagsiden af museet findes en rampe, som giver adgang for kørestole, barnevogne mv.

Toiletter: Der er toiletter i stueetagen, hvoraf et er handicapvenligt.

Handicaphjælpere: Gratis adgang

Medbragt mad: Der er mulighed for at spise medbragt mad ved borde i museets forhal. Dog med forbehold for at der kan være optaget. Hvis din klasse skal spise madpakker på museet, bedes det booket på forhånd.

Læs mere på hjemmesiden: www.nordmus.dk

Kontakt og bestilling

Aalborg Historiske Museum

Tlf. 99 31 74 00

Mail: historiskmuseum@aalborg.dk